9.12.2025

Kannanotto kätilökoulutuksen kehittämiseksi ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi

Tausta

Kätilökoulutuksen uudistaminen on ollut kansallisessa keskustelussa jo ainakin kymmenen vuotta, kun OKM julkaisi 2015 selvityksen kätilökoulutuksen uudesta suunnasta. Myöhemmin Marinin hallituskauden aikana kätilökoulutuksen rakenteellinen kehittäminen oli esillä SOTEKO-hankkeessa (Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen). SOTEKO:n kehittämisehdotukset on huomioitu Orpon hallitusohjelman lainsäädäntöhankkeessa ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen uudistamiseksi (ns. kaksoistutkintouudistus). Lainsäädäntöhanke on ilmeisesti etenemässä alkuvuodesta valtioneuvoston esittelyyn ja uuden lainsäädännön on tarkoitus astua voimaan 1.8.2028.

Tehy ja Suomen Kätilöliitto ei kannata hallituksen esitystä kätilökoulutuksen uudistamiseksi

Emme kannata esityksessä ehdotettua rakennetta kätilön koulutuksen siirtämisestä muuksi säännellyksi 1,5 vuoden mittaiseksi (18 kk tai vähintään 3000 h) koulutukseksi. Koulutus suoritettaisiin sairaanhoitajan (amk) tutkintokoulutuksen jälkeen. Ehdotettu rakenne tekee kätilön koulutuspolun erittäin pitkäksi ilman selkeää tutkintopolkua ja osaamistason nousua.

Hallituksen esitys uhkaa myös kätilökoulutuksen vetovoimaa, koska kätilöksi haaveilevan tulee ensin käydä sairaanhoitajan 210 op:n laajuinen koulutus ja vasta tämän jälkeen voi mahdollisesti päästä samantasoiseen kätilön koulutukseen. Myös kätilökoulutuksen opiskelijavalintaan liittyy epäselvyyksiä, jotka voivat vaikuttaa vetovoimaa heikentävästi; Onko ehdollinen valinta kätilöksi käytännössä edes mahdollista sairaanhoitajaksi hakeutumisen vaiheessa ja miten se käytännössä toteutetaan?

Tehyn ja Suomen Kätilöliiton ratkaisuehdotuksena ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Tehy ja Suomen Kätilöliitto ovat esittäneet kätilökoulutuksen uudistamisen ratkaisuksi sen siirtämistä ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi. Vuosia kestäneen valmistelutyön aikana olemme esittäneet kantamme ja yksityiskohtaiset perustelut asiaan useasti lausuntojen ja kannanottojen muodossa ilman tulosta: 2022, 2023, 2024, 2025.

Sairaanhoitaja (amk) tutkinnon jälkeen suoritettavan laillistetun kätilön ammattiin johtava koulutuspolku on ammattipätevyysdirektiivin (2005/36/EY, 2013/55 EU) vaatimusten vuoksi joka tapauksessa pitkä. Tästä syystä kätilön koulutus tulee olla osaamistasoa nostavaa maisteritason koulutusta. Esitämme kätilön koulutuksen uudistamista sairaanhoitajakoulutuksen jälkeen suoritettavaksi ja Bolognan prosessin mukaiseksi ylemmäksi ammattikorkeakoulututkinnoksi (Yamk, FinQF 7). Esityksemme aidosti tukee kätilön ammatin ja tehtävien kehitystä, jossa kätilöiden osaaminen, tehtävät ja vastuut ovat laajoja ja siirtyneet edistyneen asiantuntijan tasolle. Esityksemme tukee myös suomalaisten osaamistason noston tavoitteita ja samantasoisten korkeakoulututkintojen suorittamisen tarvetta.

Esityksemme mukaisen koulutuksen laajuus olisi noin 120 opintopistettä ja se vastaisi kahden lukuvuoden päätoimisia opintoja. Koulutuksen laajuus määrittyisi muiden korkeakoulutusten tapaan opintopisteinä, ei vain lukuvuosina tai tunteina. Tämä lisää koulutuksen laajuuden tunnistettavuutta ja vahvistaa tutkinnon suorittaneen asemaa jatko-opintojen suhteen.

Esityksemme myös täyttäisi ammattipätevyysdirektiivin (2005/36/EY, 2013/55 EU) määrälliset vähimmäisvaatimukset kätilön automaattisen tunnustamisen edellytyksistä suoraan ilman koulutuksen jälkeen vaadittavaa ammatin harjoittamista.

Vastaava koulutusmalli käytössä Pohjoismaissa

Sairaanhoitajakoulutuksen päälle rakentuva ylemmän korkeakoulututkinnon malli (master-taso, EQF7) on käytössä korkeakouluissa esimerkiksi Norjassa (120 op, EQF7), Islannissa (120 op, EQF7) ja Ruotsissa (90 op – 120 op, EQF7). Ylempi ammattikorkeakoulututkinto tukee myös ns. AMP-asiantuntijatasoa (*Advanced Midwife Practitioner*) kätilöiden urapolun näkökulmasta. Ehdottamassamme mallissa tulee nykyistä ylemmän ammattikorkeakoulututkintoon hakeutumisen työssäoloehto poistaa.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon mallia kätilökoulutuksen uudistamiseksi on ehdotettu aiemmin myös kansallisten selvitystöiden perusteella (Karttunen & Vallimies-Patomäki; 2015, Mettälä & Äimälä ym., 2019). **Siksi on tärkeää, että nykyistä hallituksen esitystä ei viedä eduskunnan hyväksyttäväksi, vaan kätilökoulutuksen osalta käynnistetään valmistelu ylemmästä ammattikorkeakoulututkinnosta.**

Helsinki 9.12.2025

Millariikka Rytkönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Päivi Oinonen
puheenjohtaja
Suomen Kätilöliitto ry

Lisätietoja: koulutusasioiden päällikkö Juha Kurtti, juha.kurtti@tehy.fi

Jakelu:
Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie
Valtiosihteeri Kristiina Kokko
Erityisavustaja Emma Hannonen
Eduskunnan sivistysvaliokunta

Tiedoksi:
Johtaja Jonna Korhonen, OKM
Opetusneuvos Sanna Hirsivaara, OKM
Erityisasiantuntija Pia Suvivuo, STM
Kirjaamo OKM
Kirjaamo STM